

УДК 811.112.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/97-1-41>

Оксана ЗІНЧЕНКО,

orcid.org/0009-0000-0029-5628

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри германської філології*

*Київського національного лінгвістичного університету
(Київ, Україна) oksana.zinchenko@knl.u.edu.ua*

ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ ТА АДЕКВАТНІСТЬ У ПЕРЕКЛАДІ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ: КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНИЙ ПІДХІД

У статті визначено сутність понять «еквівалентність перекладу», «адекватність перекладу», «когнітивно-дискурсивний підхід». Окреслено особливості перекладу з німецької мови. Встановлено, що адекватність та еквівалентність перекладу є базовими аспектами, які впливають на коректне сприйняття поданої інформації у перекладі. Зазначено, що когнітивно-дискурсивний підхід у перекладі враховує ментальні процеси, відповідальні за розуміння перекладу, забезпечує усвідомлення інформації та розглядає переклад у контексті конкретної комунікативної ситуації.

Визначено, що переклад німецької художньої прози ґрунтується на використанні комплексу засобів і функціональних елементів, які забезпечують передачу ситуативно зумовленого результату. Розглянуто фактори впливу на комунікативно-мовленнєву ситуацію, що визначає специфіку перекладу. Водночас зауважено, що переклад німецької художньої прози не завжди може повністю відповідати змісту оригіналу, що зумовлено культурними, географічними та соціальними аспектами, які визначають особливості розвитку й функціонування одного й того самого явища в різних культурних просторах.

Проаналізовано дотримання принципів еквівалентності та адекватності у роботах сучасних перекладачів в аспекті перекладу сучасної німецькомовної художньої прози. Обґрунтовано вибір перекладача щодо застосування певних засобів та можливостей їх адаптації до вітчизняних реалій. Визначено співвідношення мети-завдання та мети-результату. Встановлено, що перекладач формує інформаційний зв'язок із читачем і надає йому інформацію, яка найбільшою мірою відповідає його інтерпретації світу.

Визначено можливості забезпечення еквівалентності та адекватності у перекладі сучасної німецькомовної художньої прози в межах когнітивно-дискурсивного підходу. Розроблено рекомендації щодо підвищення якості перекладу та дотримання принципів еквівалентності й адекватності у процесі перекладу текстів.

Ключові слова: адекватність перекладу, еквівалентність перекладу, когнітивно-дискурсивний підхід, контекст, німецька художня проза, переклад.

Oksana ZINCHENKO,

orcid.org/0009-0000-0029-5628

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Germanic Philology
Kyiv National Linguistic University
(Kyiv, Ukraine) oksana.zinchenko@knl.u.edu.ua*

EQUIVALENCE AND ADEQUACY IN THE TRANSLATION OF MODERN GERMAN-LANGUAGE ARTISTIC PROSE: COGNITIVE-DISCURSIVE APPROACH

The article defines the essence of the concepts of «translation equivalence», «translation adequacy», «cognitive-discursive approach». The features of translation from German are described. It is established that the adequacy and equivalence of translation are the basic aspects that influence the correct perception of the information provided in the translation. It is noted that the cognitive-discursive approach to translation takes into account those brain processes that are responsible for understanding the translation, establishes the processes of awareness of information, and considers the translation in the context of a specific situation.

It is determined that the translation of German artistic prose is based on the use of a number of means and functional elements that are responsible for the transmission of a situationally determined result. The factors influencing the communicative-linguistic situation that determines the specificity of translation are considered. At the same time, it is noted that the translation of German fiction may not always correspond to the exact content of the original, which is influenced by cultural, geographical, and social aspects that determine the peculiarities of the development and functioning of the same phenomenon in different cultural spaces.

The observance of equivalence and adequacy in the works of modern translators in the aspect of the translation of modern German-language fiction is analyzed. The translator's choice of a certain means and the feasibility of its adaptation to domestic realities are justified. The comparison of the goal-task and goal-result is determined. It is established that the translator develops an information connection with the reader and provides him with the information that most corresponds to his vision of the world.

The possibilities of ensuring equivalence and adequacy in the translation of modern German-language fiction in the dimension of the cognitive-discursive approach are determined. Recommendations have been developed to improve the quality of translation and to adhere to equivalent and adequate approaches in the translation of texts.

Key words: *adequacy of translation, cognitive-discursive approach, context, equivalence of translation, German fiction, translation.*

Постановка проблеми. Проблема якості перекладу є однією з центральних у сучасному перекладознавстві. Це зумовлено тим, що переклад набуває дедалі більшої значущості у житті людини, оскільки глобалізація та розширення культурної інтеграції сприяють зростанню зацікавленості суспільства в пізнанні ідентичності, культурного різноманіття та менталітету інших народів. Розвиток літератури також впливає на формування нових підходів до перекладу художньої прози та зростання вимог до його якості. На сучасному етапі переклад художньої прози вимагає від перекладача максимального співвідношення між смисловими, стилістичними, структурними аспектами оригіналу та перекладу (Синегуб, 2018: 126). Відповідно, важливим аспектом дослідження є питання еквівалентності та адекватності у перекладі сучасної німецькомовної художньої прози у вимірі когнітивно-дискурсивного підходу.

Аналіз досліджень. Питання еквівалентності та адекватності перекладу висвітлено у працях вітчизняних дослідників О. Гурко, Н. Рябоконт, В. Стукаленка, В. Яблочнікової. Проблематику перекладу сучасної німецькомовної художньої прози розкрито у працях С. Меркулової, Л. Радецької, Л. Сажко. Дослідники наголошують на тому, що сучасний переклад має ґрунтуватися на врахуванні культурно маркованих елементів, які слугують показником якості перекладу та водночас засвідчують коректність його інтерпретації.

Мета статті – здійснити теоретичний та практичний аналіз еквівалентності та адекватності у перекладі сучасної німецькомовної художньої прози в аспекті когнітивно-дискурсивного підходу.

Виклад основного матеріалу. Основними поняттями сучасного перекладознавства є «адекватність» та «еквівалентність». Адекватність перекладу прийнято визначати як рівень адаптації цільового тексту до мети-завдання, комунікативної ситуації, очікувань читачів, а також можливості сприйняття перекладеного тексту різними цільовими аудиторіями (Рябоконт, Стукаленко, 2020: 97). Це поняття ґрунтується на праг-

матичних аспектах перекладу та безпосередньо пов'язане з процесом перекладу, оскільки передбачає вибір оптимальної стратегії перекладу та визначення відповідної моделі його здійснення. В основі адекватності перекладу лежить спосіб відтворення тексту, а також урахування змістових особливостей оригіналу.

Адекватність функціонує на рівні культури, оскільки передбачає здатність перекладача оцінити, чи буде певний компонент перекладу правильно відповідно до контексту сприйнятий читачем. Переклад має відповідати віковим особливостям, інтересам, культурі та менталітету цільової аудиторії, а також рівню її знань. Важливим є врахування історичних і культурних явищ та подій, які є близькими для читача, проте можуть залишатися незрозумілими під час сприйняття перекладу без належної адаптації (Синегуб, 2018: 20).

Адекватний переклад не завжди є дослівним, проте має передавати те саме смислове навантаження, що й оригінал. Перекладач має добирати такі відповідники, які забезпечують відтворення атмосфери оригінального тексту та авторського задуму. Необхідним є врахування культурних стереотипів, що сприяє забезпеченню зрозумілості тексту для конкретної цільової аудиторії.

Адекватність перекладу не допускає перекручувань. Водночас під час перекладу має бути збережено естетичну, експресивну, семантичну та емоційно-оцінну функції інформації. Адекватність має оціночний характер, проте водночас часто набуває нормативного аспекту (Яблочнікова, 2019: 178).

Відповідність перекладу оригіналу у структурному та стилістичному аспектах тексту визначає сутність еквівалентності (Гурко, 2022: 198). Вона забезпечує відповідність семантичної та функціональної складових оригіналу і дає змогу досягти мети-результату. Залежно від комунікативної ситуації, контексту оригіналу, можливості адаптації перекладу та наявності культурно маркованої лексики, можна говорити про часткову або повну еквівалентність. В основі цього поняття лежить те, що саме підлягає перекладу.

Перекладач повинен забезпечити достатній рівень адекватності та еквівалентності. При цьому важливим є те, що еквівалентність перекладу функціонує на рівні значень окремих слів та речень, а також можливості співставити структуру перекладу та оригіналу (Синегуб, 2018: 29).

На адекватність та еквівалентність перекладу впливають наступні чинники, представлені у Таблиці 1.

Таблиця 1

Чинники впливу на адекватність та еквівалентність перекладу

Чинник	Сутність чинника
Прагматика	Адаптованість тексту до цільової аудиторії та врахування мети-завдання перекладу
Компетентність перекладача	Здатність перекладача зберегти зміст та форму тексту у перекладі
Мовні розбіжності	Наявність структурних, лексичних, семантичних відмінностей у мові-оригіналі та мові-перекладі
Культурні особливості	Наявність культурно-специфічних понять, які здатні впливати на сприйняття матеріалу: культурні маркери
Жанрово-стилістичні аспекти	Наявність відмінних підходів у збереженні лексики та термінології різних жанрів та стилів матеріалу

Джерело: розроблено автором.

Особлива увага зосереджується на культурних особливостях, що знаходять вияв у перекладі художньої прози. Здійснення точного перекладу може призводити до недостатньо повного сприйняття тексту в перекладі, оскільки культура країни оригіналу може містити національні, історичні та ідентифікаційні аспекти й явища, які не є притаманними культурному досвіду цільової аудиторії. Тому важливим є здійснення адаптації текстів до тих культурних явищ, які є зрозумілими та прийнятними для іншомовного реципієнта. Прикладом є переклад німецькомовної художньої прози, у якій наявні культурні маркери, що можуть бути незрозумілими для українського читача (Сажко, Радецька, Меркулова, 2026: 15).

Сучасна німецька художня проза характеризується розвитком жанрів травелогу, психологічної прози, соціальних та історичних романів, фантастики. Ключовими темами творів є дослідження гострих соціальних тем, національна ідентичність, історична пам'ять, міграція, зміна людиною стилю життя. Відомими авторами є Ю. Шаланські, Й. Штінер, К. Функе. У своєму доробку вони та інші німецькі автори використовують фразеоло-

гію, що надає текстам експресивності, емоційності, певного контексту. Таким чином, забезпечується активна комунікація із читачем та занурення його в атмосферу твору (Гвоздяк, 2025: 87).

У німецькомовній художній прозі можна спостерігати авторські коментарі, які сприяють розкриттю змісту змодельованої ситуації та допомагають читачеві зрозуміти перебіг подій. Такі ремарки стосуються переважно історичних і культурних подій, специфічної тематики, професійної термінології та економічних явищ. Коментарі можуть мати оціночний характер, у межах якого автор висловлює власне ставлення до персонажів чи окремих подій. Також вони можуть виявляти комунікативну взаємодію з читачем, зокрема у формі запитань, що слугують зверненням до нього та спонукають до осмислення описаної ситуації.

Отже, сучасна німецькомовна художня проза зорієнтована на взаємодію автора і читача, у якій вони постають як пасивні спостерігачі та водночас активні учасники.

Оскільки німецькомовна художня проза активно перекладається українськими видавництвами, постає питання забезпечення адекватності та еквівалентності перекладу. В українських перекладах можна виокремити такі способи забезпечення адекватності та еквівалентності.

Прикладом є переклад В. Марченкової, В. Муратової, О. Пономаріва, які вираз «*Manuskripte brennen nicht*» передають як «Архіви не горять» (Муратова, Марченкова, 2015: 123; Пономарів, 2000: 26). У даному випадку застосовано часткову зміну семантики, що дає змогу точніше передати контекст. Автори могли б використати буквальный переклад, який відповідав би оригіналу, проте здійснена трансформація забезпечує контекстуальну відповідність і відображає ідею збереження пам'яті. Використання лексеми «рукопис» могло б ускладнити сприйняття авторського задуму.

Вираз «*Nackt unter Wölfen*» у перекладі М. Гавриша передано як «Дурний пес» (Гавриш, 2011: 62) із застосуванням засобу створення оказіонального значення. Замість буквального варіанта «Голий серед вовків» використано інше значення, пов'язане зі сприйняттям культурних маркерів українською аудиторією. Використання такого перекладу та відповідного способу дозволило підкреслити вразливість героя, його нещасний стан і ошуканість, що, своєю чергою, актуалізує образ покинутої тварини, змушеної самотійно шукати прихисток.

Доцільним є здійснення аналізу перекладів Н. Сняданко, яка переклала твори Г. Мюллер – німецької письменниці, що працює у жанрі жіно-

чого любовного роману. Н. Сняданко переважно використовує засоби граматичної трансформації, що сприяє збереженню адекватності та забезпеченню еквівалентності перекладу. Прикладом є такий переклад: «*Vor allem ihre schweren Augen, leblos wie die Holzkugeln auf ihrem Abakus, den sie kaum benutzte*» (Müller, 2009: 83) – «*І насамперед її важкі очі, у яких було не більше жвавості, ніж у дерев'яній дощці для різання хліба, якою вона майже не користувалася*» (Мюллер, 2011: 76). У цьому випадку «*рахівниця*» передана як «*дощка для нарізання хліба*». Такий вибір зумовлений культурними відмінностями та особливостями сприйняття, що забезпечує коректне розуміння інформації читачем. Водночас зміст не порушено, оскільки стає зрозуміло, що героїня має тяжку долю та не вбачає сенсу у своєму подальшому існуванні.

За допомогою використання евфемізмів перекладачці вдалося відтворити зміст оригіналу: «*Gestohlen haben wir vor, während und nach der Arbeit, nur nicht beim Betteln, das wir Hausieren nannten*» – «*Ми крали до, під час і після роботи, але не під час старцювання, яке ми називали тандитництвом*» (Осовська, Черноіван, 2020: 187). У цьому випадку Н. Сняданко застосувала лексику, зрозумілу українському реципієнтові, з урахуванням соціальних, економічних та історичних відмінностей між культурами.

Отже, основними засобами забезпечення адекватності та еквівалентності в українських перекладах є використання евфемізмів, граматичних трансформацій, часткової семантичної модифікації та зміни оказіонального значення. Саме їх застосування дає змогу досягти відповідності між комунікативною метою оригіналу та результатом перекладу. Водночас використання цих підходів зумовлене низкою труднощів адаптації німецькомовного тексту до українського.

Зокрема, у німецькій мові широко представлені складні композити, які не завжди піддаються адекватному членуванню та відтворенню засобами української мови. Крім того, німецька й українська мови демонструють розбіжності в категоріях роду та іменниковій системі загалом. Особливу складність становить переклад модальних часток, оскільки їм часто бракує прямих відповідників в українській мові, особливо щодо передачі емоційно-прагматичних відтінків. Також значна кількість німецьких лексем є контекстуально зумовленими, що ускладнює вибір адекватного відповідника та його зрозуміле відтворення для різних груп цільової аудиторії.

Структура речення в німецькій мові характеризується фіксованим порядком слів, зокрема тен-

денцією до розміщення дієслова в кінцевій позиції в підрядних конструкціях, тоді як в українській мові порядок слів є відносно вільним. У зв'язку з цим повне відтворення синтаксичної організації оригіналу без її трансформації є неможливим, оскільки це може ускладнити сприйняття тексту українським реципієнтом. Окрім структурних відмінностей, наявні також стилістичні розбіжності. Манера комунікації, специфіка вираження ввічливості чи обурення в німецькій культурі не завжди відповідають українським мовно-культурним нормам, що зумовлює необхідність добору такої лексики й мовних засобів, які будуть зрозумілими та природними для українського читача.

Для здійснення еквівалентного та адекватного перекладу німецькомовної художньої прози українською мовою доцільно враховувати когнітивно-дискурсивні аспекти сприйняття тексту. Когнітивно-дискурсивний підхід у перекладі розглядається як ментально-комунікативний процес, що ґрунтується на інтерпретації концептів оригіналу з урахуванням когнітивної картини світу реципієнта (Голубенко, 2022: 252). У процесі перекладу беруться до уваги особливості когнітивної обробки інформації, зокрема механізми сприйняття та інтерпретації тексту читачем, а також роль різних рівнів свідомості у формуванні розуміння змісту. Спираючись на цей підхід, перекладач обирає таку стратегію, яка забезпечує відтворення комунікативної мети оригіналу та подання матеріалу з урахуванням соціокультурного контексту. Водночас враховуються контекстуальні параметри, жанрово-стильові особливості тексту, а також потенційні асоціативні реакції реципієнта під час його сприйняття. Такий підхід передбачає активізацію глибинних когнітивних процесів, що сприяють адекватному розумінню авторського задуму та відтворенню художньої атмосфери твору.

З урахуванням вищевикладеного та можливостей застосування когнітивно-дискурсивного підходу можна запропонувати такі рекомендації щодо збереження адекватності та еквівалентності перекладу німецькомовної художньої прози українською мовою: використання засобів передачі модальності, застосування граматичних трансформацій, урахування соціокультурного контексту, адаптація тексту до цільової аудиторії, а також трансформація економічних реалій.

Висновки. Підсумовуючи викладене, варто зазначити, що забезпечення еквівалентності та адекватності перекладу сучасної німецькомовної художньої прози в межах когнітивно-дискурсивного підходу постає як складна багатовимірна проблема, що потребує подальшого ґрунтовного

дослідження. Ефективність перекладацької діяльності значною мірою залежить від урахування комплексу когнітивних, дискурсивних та соціокультурних чинників, які впливають на сприйняття й інтерпретацію тексту реципієнтом. Інтеграція цих аспектів дає змогу перекладачеві не лише адекватно відтворити зміст оригіналу, а й передати його прагматичний потенціал і художню своєрідність. Перспективи подальших досліджень убагачуються у поглибленому вивченні когнітив-

них механізмів інтерпретації художнього тексту в перекладі, розширенні аналізу перекладацьких стратегій у різних жанрах німецькомовної літератури, а також у зіставному дослідженні мовнокультурних особливостей, що впливають на процес перекодування змісту. Окремої уваги потребує розробка практичних рекомендацій для перекладачів щодо застосування когнітивно-дискурсивного підходу з урахуванням специфіки цільової аудиторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гавриш М. Лексико-граматичні трансформації базових фразеологізмів в актах їх контамінації (спроба формальної класифікації). Наукові записки. Серія : Філологічні науки (мовознавство). Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. Вип. 95(2). С. 61–64.
2. Гвоздяк О. Еволюція німецької фразеології: від класичної літератури до сучасних медіа. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2025. Вип. 2. С. 86-92.
3. Голубенко Н. Когнітивно-дискурсивні особливості функціонування лексичних засобів вираження модальності в інтерсеміотичному перекладі. Актуальні питання гуманітарних наук. 2022. Вип. 51. С. 250-254.
4. Гурко О. Перекладацька еквівалентність та її роль у контексті перекладу на заняттях з англійської мови. Закарпатські філологічні студії. 2022. Вип. 18. С. 196-200.
5. Муратова В., Марченкова І. Переклад функціональних стилів. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. 152 с.
6. Мюллер Г. Гойдалка дихання: роман. Пер. з нім. Н. Сняданко. Харків: Фоліо, 2011. 286 с.
7. Осовська І., Черноіван П. Особливості німецько-українського перекладу жіночої прози (на матеріалі перекладу роману Гerti Мюллер “Гойдалка кохання” Наталії Сняданко). Актуальні питання гуманітарних наук. 2020. Вип. 31. С. 184-190.
8. Пономарів О. Стилїстика сучасної української мови: Підручник. 3-тє вид., перероб. і доповн. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2000. 248 с.
9. Рябоконт Н., Стукаленко В. Поняття еквівалентності, адекватності та повноцінності в перекладі. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2020. №3. С. 96-103.
10. Сажко Л, Радецька С., Меркулова С. Культурно марковані елементи в перекладі постмодерної прози на українську мову. Теорія і методика навчання. 2026. Вип. 1. С. 1-19.
11. Синегуб С. Теорія та практика перекладу з німецької мови. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2018. 272 с.
12. Яблочнікова В. Перекладацька адекватність та еквівалентність. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019. № 38. С. 177-179.
13. Müller H. Atemschaukel. Köln: Roman Carl Hanser Verlag, 2009. 299 S.

REFERENCES

1. Havrysh M. (2011). Leksyko-hramatychni transformatsii bazovykh frazeolohizmiv v aktakh yikh kontaminatsii (sprobа formalnoi klasyfikatsii) [Lexico-grammatical transformations of basic phraseologisms in acts of their contamination (an attempt at formal classification)]. Naukovi zapysky. Seriiа : Filolohichni nauky (movoznavstvo). Kirovohrad: RVV KDPU im. V. Vynnychenka. 95(2). 61–64 [in Ukrainian].
2. Hvozdiak O. (2025). Evoliutsiia nimetskoї frazeolohii: vid klasychnoi literatury do suchasnykh media [Evolution of German phraseology: from classical literature to modern media]. Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriiа: Filolohiia. Zhurnalistyka. 2. 86-92 [in Ukrainian].
3. Holubenko N. (2022). Kohnityvno-dyskursyvni osoblyvosti funktsionuvannya leksychnykh zasobiv vyrzhennia modalnosti v intersemiotychnomu perekladі [Cognitive-discursive features of the functioning of lexical means of expressing modality in intersemiotic translation]. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk. 51. 250-254 [in Ukrainian].
4. Hurko O. (2022). Perekladatska ekvivalentnist ta yii rol u konteksti perekladu na zaniattiakh z anhliiskoi movy [Translation equivalence and its role in the context of translation in English language classes]. Zakarpatski filolohichni studii. 18. 196-200 [in Ukrainian].
5. Muratova V., Marchenkova I. (2015). Pereklad funktsionalnykh styliv [Translation of functional styles]. Mykolaiv: Vyd-vo ChDU im. Petra Mohyly. 152 [in Ukrainian].
6. Miuller H. (2011). Hoidalka dykhannia: roman. Per. z nim. N. Sniadanko [Swing of Breath: a novel. Transl. from German by N. Snyadanko] Kharkiv: Folio. 286 [in Ukrainian].
7. Osovska I., Chernoi van P. (2020). Osoblyvosti nimetsko-ukrainskoho perekladu zhinochoi prozy (na materialі perekladu romanu Herty Miuller “Hoidalka kokhannia” Natalii Sniadanko) [Peculiarities of German-Ukrainian translation of women's prose (based on the translation of Herta Muller's novel “Swing of Love” by Natalia Snyadanko)]. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk. 31. 184-190 [in Ukrainian].
8. Ponomariv O. (2000). Stylistyka suchasnoi ukrainskoi movy: Pidruchnyk. 3-tie vyd., pererob. i dopovn. [Stylistics of the Modern Ukrainian Language: Textbook. 3rd ed., revised and supplemented] Ternopil: Navchalna knyha Bohdan. 248 [in Ukrainian].

9. Riabokon N., Stukalenko V. (2020). Poniattia ekvivalentnosti, adekvatnosti ta povnotsinnosti v perekladi [The Concept of Equivalence, Adequacy and Full-Featuredness in Translation]. Visnyk LNU imeni Tarasa. Shevchenka. 3. 96-103 [in Ukrainian].
10. Sazhko L, Radetska S., Merkulova S. (2026). Kulturno markovani elementy v perekladi postmodernoï prozy na ukrainsku movu [Culturally Marked Elements in the Translation of Postmodern Prose into Ukrainian]. Teoriia i metodyka navchannia. 1. 1-19 [in Ukrainian].
11. Syniehub S. (2018). Teoriia ta praktyka perekladu z nimetskoï movy [Theory and practice of translation from German]. Kyiv: Vyd. tsentr KNLU. 272 [in Ukrainian].
12. Iablochnikova V. (2019). Perekladatska adekvatnist ta ekvivalentnist [Translation adequacy and equivalence]. Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiia. 38. 177-179 [in Ukrainian].
13. Müller H. (2009). Atenschaukel [The Hunger Angel]. Köln: Roman Carl Hanser Verlag. 299 [in German]

Дата першого надходження статті до видання: 06.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

